

Dobrodošli...

Tema:

OTVARANJE PREDUZEĆA

POKRETANJE SOPSTVENOG POSLA

Priredili:

**dr Snežana Knežević
Ivan Jakovljević**

Neophodno je početi sa sledećim pitanjima:

- Koju vrstu proizvoda ili usluge bi moje preduzeće plasiralo na tržištu?
- Kakve su potrebe kupaca (t.j. klijenata) na tržištu?
- Koje je ciljno tržište?
- Kako je moguće doći do potencijalnih kupaca (t.j. klijenata)?
- Kako naći neophodna finansijska sredstva za otpočinjanje sopstvenog posla?

Izvori finansiranja – kako pribaviti početna sredstva?

- Lična sredstva (ušteđevina)
- Pozajmica od porodice ili prijatelja
- Subvencije i start-up krediti
- Ulaganja investitora/partnera
- Krediti od banaka
- Lizing od lizing kuća ili banaka

Registracija preduzeća podrazumeva aktivnosti:

- Dobijanje matičnog broja
- Dobijanje poreskog identifikacionog broja (PIB)
- Ostale značajne aktivnosti – razne dozvole za specifične delatnosti i drugo...

Prostor gde će se poslovna aktivnost obavljati:

- Korišćenje stana ili kuće u poslovne svrhe
- Iznajmljivanje poslovnog prostora od fizičkog lica
- Iznajmljivanje poslovnog prostora od pravnog lica
- Sastavljanje ugovora o zakupu pri čemu treba imati u vidu da se cena kvadratnog metra ugovara shodno tržišnoj ceni (tarife poreske uprave)

Ljudi koji će obavljati poslovnu delatnost - kadrovi

- Ne primati kadrove bez ozbiljnog testiranja zahtevanih veština za odgovarajuće mesto
- Dobro proveriti prethodne preporuke dobijene od poslodavca
- Najbolje je prvo ugovoriti probni rad, a tek potom radni odnos na duže određeno ili neodređeno vreme
- Moguće je primiti za poslove manjeg obima i mlade ljude preko omladinske zadruga
- Pogledati komentar Zakona o radu "Sl. glasnik RS", br. 24/2005 i 61/2005
 - Privremeni i povremeni poslovi
 - Ugovor o delu
 - Ugovor o zastupanju ili posredovanju
 - Ugovor o stručnom osposobljavanju i usavršavanju
 - Dopunski rad

Prijava osnivača podrazumeva prijavljivanje na:

- ❑ Penzijsko invalidsko osiguranje (vrši se u PIO fondu) za šta je potrebno:
 - Dostaviti popunjen ROD-1 obrazac za prijavu (odjavu ili promenu) poslovanja
 - Dostaviti popunjen M-1/SP obrazac za prijavu na osiguranje
 - Dostaviti na uvid:
 - a) Rešenje o upisu u odgovarajući registar
 - b) Akt poreske uprave kojim je dodeljen PIB
 - c) Obaveštenje o razvrstavanju

- ❑ Zdravstveno osiguranje (vrši se u RZZO fondu) za šta je potrebno:

Za preduzetnike	Za privredna društva
OPD obrazac	
M obrazac	
Fotokopija lične karte (original na uvid)	
Fotokopija odjave sa prethodnog osiguranja	
Akt o registraciji samostalne delatnosti	Akt o upisu u registar nadležnog organa
Uverenje poreske uprave o plaćenom doprinosu za zdravstveno osiguranje (za overu zdravstvene knjižice)	Akt o obavljanju poslovnih ovlašćenja i poslova upravljanja

Prijava radnika podrazumeva:

- Potpisivanje ugovora o radu (na neodređeno ili određeno vreme)
- Prijavu radnika Nacionalnoj službi za zapošljavanje pri čemu se podnose:
 - Obrazac E-1, prijava o slobodnom radnom mestu
 - Obrazac E-3, prijava o zasnivanju/prestanku radnog odnosa
 - Ugovor o radu - Radna knjižica
- Prijavu radnika za penzijsko-invalidsko osiguranje pri čemu se podnose:
 - Obrazac M-1 - Prijava na osiguranje za osiguranike i zaposlene
 - Ugovor o radu - Radna knjižica
- Prijavu radnika za zdravstveno osiguranje pri čemu se podnose:
 - Obrazac M - Ugovor o radu
 - Radna knjižica - Fotokopija odjave sa prethodnog osiguranja
- Neophodno je da radnik potpiše potvrdu da je preuzeo dva primerka originalnog ugovora o radu kao i kopije obrazaca koje su prednje navedeni.

Osnivanje preduzeća

- ❑ Preduzetnička radnja
 - ❑ Preduzetnik je fizičko lice koje je registrovano i koje radi sticanja dobiti u vidu zanimanja obavlja sve zakonom dozvoljene delatnosti, uključujući umetničke i stare zanate i poslove domaće radinosti. Preduzetnikom se smatra i fizičko lice upisano u posebni registar, koje u vidu zanimanja obavlja delatnost slobodne profesije uređenu posebnim propisima, ako je tim propisima to određeno.
 - ❑ Preduzetnik odgovara za sve obaveze iz obavljanja delatnosti celokupnom imovinom. Preduzetnik delatnost obavlja pod svojim ličnim imenom, imenom nekog drugog lica ili pod nekim posebnim poslovnim imenom, uz dodatak naziva “preduzetnik” ili skraćenice “pr”.
 - ❑ Za osnivanje je neophodno:
 - 1) Popunjena registraciona prijava
 - 2) Fotokopija lične karte ili pasoša
 - 3) Uplata takse za registraciju

Zakon o privatnim preduzetnicima
“Sl. glasnik SRS”, 54/89; “Sl. glasnik RS”, 101/05
Zakon o privrednim društvima
“Sl. glasnik RS”, br. 125/04
Zakon o registraciji privrednih subjekata
“Sl. glasnik RS”, br. 55/04, 61/05

Osnivanje preduzeća

- Privredna društva
 - Društvo s ograničenom odgovornošću – DOO
 - Ortačko društvo – OD
 - Komanditno društvo – KD
 - Akcionarsko društvo (otvoreno i zatvoreno) – AD

Zakon o privrednim društvima “Sl. glasnik RS”, br. 125/2004

Osnivanje društva ograničene odgovornosti (D.O.O.)

- Društvo ograničene odgovornosti je najčešća pravna forma u Srbiji (trenutno u Srbiji ima 109 hiljada registrovanih d.o.o.)
- Osnivanje d.o.o. se vrši u Agenciji za privredne registre

- U agenciju je potrebno dostaviti sledeća dokumenta:
 - uredno popunjenu jedinstvenu registracionu prijavu osnivanja pravnih lica
 - dokaz o identitetu (fotokopija lične karte ili pasoša fizičkog lica i/ili izvod iz registra u kome je registrovano pravno lice)
 - akt o osnivanju društva (odluka ili ugovor) sa overenim potpisima osnivača
 - potvrda banke o uplati novčanog uloga – odnosno budućeg osnivačkog kapitala
 - odluka o imenovanju zastupnika društva, ako zastupnik nije određen osnivačkim aktom
 - OP obrazac (overen potpis zastupnika)
 - dokaz o uplati naknade za osnivanje

Izgled registracione prijave (prva strana)

	ЈЕДИНСТВЕНА РЕГИСТРАЦИОНА ПРИЈАВА ОСНИВАЊА ПРАВНИХ ЛИЦА И ДРУГИХ СУБЈЕКТА И РЕГИСТРАЦИЈЕ У ЈЕДИНСТВЕНИ РЕГИСТАР ПОРЕСКИХ ОБВЕЗНИКА	 <p>Република Србија Агенција за привредне регистре Трг Николе Пашића бр. 5 11000 Београд, Република Србија Инфо центар +381 11 202 33 50 Е - пошта: ofis@apr.gov.rs www.apr.gov.rs</p>
---	---	---

ПУНО ПОСЛОВНО ИМЕ ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА

Правна форма доо ад од ид задруга јавно предузеће предстваништво
 огранак отраног правног лица друго: _____

Пуно пословно име _____

Назив _____
Провера назива може се преко интернет стране www.apr.gov.rs

Седиште _____
општина _____ место _____

Улица _____ Број и слово _____ општи број стана и слово _____

Број и назив поште _____ Број _____ Назив _____

Део пословног имена који ближе означава делатност _____

Контакт подаци привредног субјекта уколико се разликују од података у јединственом регистру

Телефон _____ Факс _____

Е-пошта _____ Интернет адреса _____

ПОДАЦИ О РЕЗЕРВИСАНОМ НАЗИВУ

Број потврде о извршеној резервацији назива _____
* свај субјект се потврђује условно уколико је извршена резервација назива

НАЧИН НА КОЈИ ЋЕ БИТИ ИЗВРШЕНО ДОСТАВЉАЊЕ РЕШЕЊА/ЗАКЉУЧКА

Лично у Београду, у седишту АПР Лично у организационај јединици АПР
 Поштом на адресу:

Име и презиме _____
Назив привредног субјекта _____
Адреса _____
поштенски број _____ место _____
улица _____ Број и слово _____

ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ПРИЈАВЕ

Пријава се подноси преко: Оснивача привредног субјекта Пуномоћника оснивача привредног субјекта
 Заступника правног лица оснивача

Име и презиме _____

JMBG (јединствени матични број грађана) _____

Број пасоша (или издатница регистрације) _____ Држава издавања _____

НАПОМЕНА:
Потписом се гарантује за тачност података унетих у регистрациону пријаву сходно одредби члана 78. Закона о регистрацији привредних субјеката, којом је прописана казна затвора од три месеца до пет година за лице које Регистру пријави неистинит податак или достави лажно или преварилацки документ.
Потпис подносиоца регистрационe пријаве _____ М.П. _____

Kompletna prijava se može preuzeti na sajtu:

www.apr.gov.rs

Osnivanje ortačkog društva

- Ortačko društvo je privredno društvo koje osnivaju dva ili više fizičkih i/ili pravnih lica za potrebu obavljanja delatnosti pod zajedničkim poslovnim imenom.
- Ortačko društvo sa svoje obaveze odgovara celokupnom imovinom.
- Ulog ortaka u ortačko društvo može biti u novcu, stvarima, pravima kao i u radu.
- Ulozi ortaka su jednake vrednosti.
- Za osnivanje je neophodno dostaviti:
 - 1) Popunjena registraciona prijava osnivanja društva
 - 2) Dokaz o identitetu osnivača (fotokopija lične karte ili pasoša)
 - 3) Ugovor o osnivanju društva, sa overnim potpisima osnivača
 - 4) Overen potpis zastupnika (OP obrazac, overen u sudu)
 - 5) Dokaz o uplaćenju taksu za registraciju

Osnivanje komanditnog društva

- ❑ Komanditno društvo je privredno društvo koje osnivaju dva ili više fizičkih i/ili pravnih lica u svojstvu ortaka, radi obavljanja određene delatnosti, pod zajedničkim poslovnim imenom, od kojih najmanje jedno lice odgovara neograničeno za njegove obaveze (komplementar), a najmanje jedno lice odgovara ograničeno do visine svog ugovorenog uloga (komanditor). Za svoje obaveze komanditno društvo odgovara celokupnom svojom imovinom.
- ❑ Ulog komanditora u komanditno društvo može biti novčani i nenovčani, uključujući i izvršeni rad i usluge u komanditnom društvu.
- ❑ Komanditor u komanditno društvo unosi ceo ugovoreni ulog pre sticanja svojstva komanditora.
- ❑ Za osnivanje komanditnog društva potrebno je dostaviti:
 - Popunjenu registracionu prijavu osnivanja društva
 - Dokaz o identitetu osnivača (fotokopija lične karte ili pasoša)
 - Akt o osnivanju društva (odluka ili ugovor)
 - Potvrda banke o uplati novčanog uloga komanditora
 - Sporazum osnivača o vrednosti nenovčanog uloga komanditora
 - Odluka o imenovanju zastupnika društva
 - Overen potpis zastupnika (OP obrazac overen u sudu)
 - Dokaz o uplaćenju taksi za registraciju

Akcionarsko društvo (otvoreno ili zatvoreno)

- Akcionarsko društvo je privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih i/ili fizičkih lica u svojstvu akcionara radi obavljanja određene delatnosti, pod zajedničkim poslovnim imenom, čiji je osnovni kapital utvrđen i podeljen na akcije.
- Zatvoreno društvo ne može vršiti upis akcija javnom ponudom niti na drugi način nuditi akcije javnim putem.
- Otvoreno akcionarsko društvo je društvo čiji osnivači u vreme njegovog osnivanja upute javni poziv za upis i uplatu akcija, javnom ponudom i prospektom u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrednosti.
- Za osnivanje akcionarskog društva potrebno je dostaviti:
 - Popunjenu registracionu prijavu osnivanja društva
 - Dokaz o identitetu osnivača (fotokopija lične karte ili pasoša)
 - Akt o osnivanju društva (odluka ili ugovor) sa overenim potpisima osnivača
 - Izveštaj banke o upisanim akcijama
 - Izveštaj banke o deponovanim novčanim ulozima na privremeni račun
 - Dokaz o objavljivanju i sadržina javnog poziva za upis i uplatu akcija (prospekt)
 - Odluka o imenovanju zastupnika društva
 - Overen potpis zastupnika (OP obrazac overen u sudu)
 - Dokaz o uplaćenju taksi za registraciju

Akcionarsko društvo (otvoreno ili zatvoreno)

- Akcije kao hartije od vrednosti su u elektronskom obliku, a vlasništvo se dokazuje ugovorom o sticanju/kupovini određenog broja akcija.
- Akcije se evidentiraju po nominalnoj vrednosti u knjigovodstvu, a pozitivna razlika između prodajne i nominalne vrednosti predstavlja ažio (t.j. emisiju premiju).
- Akcije mogu biti obične i preferencijalne.

Načini oporezivanja

Paušalno oporezivanje

- Obveznik plaća fiksnu mesečnu naknadu koju određuje poreski inspektor prema važećim propisima.
- Ovaj vid oporezivanja moguć je samo ukoliko poslovni prihodi ne prelaze određeni limit.

Oporezivanje kroz sistem Poreza na dodatu vrednost (PDV)

- Obveznik je dužan da vodi poslovne knjige
- Obveznik plaća PDV srazmerno dodatnoj vrednosti koju je ostvario obavljajući svoju delatnost
- Ukoliko poreski obveznik ostvaruje prihode veće od propisane sume u periodu od 12 meseci dužan je da uđe u sistem PDV-a
- U zavisnosti od poslovnih prihoda obveznik je dužan da izmiruje svoju PDV obavezu kvartalno ili mesečno.

Po pozivu poreske uprave potrebno je u roku od 5 dana dostaviti dokumentaciju i informacije od značaja za oporezivanje:

- Rešenje o registraciji iz APR-a
- Prijava osiguranja
- Poreska prijava (Obrazac PP DG-1) - dva popunjena primerka
- Fotokopija lične karte
- Podaci o ovlašćenom računovođi
- Dokaz o vlasništvu poslovnog prostora ili ugovor o zakupu poslovnog prostora

Prijava za evidentiranje poslodavaca:

- Obavlja se u filijali Poreske uprave na opštini na kojoj privredni subjekat ima sedište.
- Neophodna dokumentacija:
 - Obrazac ERP (može se naći na sajtu poreske uprave)
 - Rešenje o registraciji APR
 - Rešenje o PIBu
 - Overen OP obrazac

Za početak poslovanja neophodno je i:

- Otvoriti poslovni račun u nekoj od poslovnih banaka (može i više)

- Izraditi pečat (oblik je određen pravnom formom):
 - Okrugli pečat označava d.o.o.
 - Pravougaoni pečat označava preduzetnika

- Registrovati se za spoljno-trgovinski promet i otvoriti devizni račun (ukoliko preduzeće posluje sa inostranstvom)
- Za spoljno-trgovinski platni promet su oštre kontrole deviznog inspektorata NBS.

Opasnost za preduzeće:

- Nije uvek kada posluje neprofitabilno, odnosno kada su rashodi premašili prihode, jer je moguće da je preduzeće počelo sa radom, te ima visoka ulaganja, a još uvek ne prodaje svoje proizvode ili usluge.
- Opasno je kada je firma prezadužena odnosno gubitak viši od sopstvenog kapitala.
- Opasno je kada je firma duže nelikvidna t.j. ne može da izmiruje obaveze prema trećimi licima čime ugrožava ostale učesnike u privrednim aktivnostima što može dovesti do blokade računa.
- Status računa se može proveriti u jedinstvenom registru računa na sajtu www.nbs.rs.
- Razni postupci utuživanja – www.trgsud.org.rs.
- Stečaj firme može ići u dva pravca:
 - 1) Reorganizacija (Postupak spašavanja firme)
 - 2) Likvidacija (Postupak gašenja firme)

Finansijska podrška za izvozna preduzeća

- SIEPA finansijska podrška – Program podsticanja konkurentnosti i internacionalizacije srpske privrede.
- Podrška Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza
- Podrška Fonda za razvoj
- Podrška USAID-a
- Podrška Narodne banke Srbije

Želimo vam prijatan dan...

dr Snežana Knežević
Ivan Jakovljević